

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Gradišče št. 7, I. et. Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 6 Din, za inozemstvo 8 Din.

Inserati se računajo po velikosti. Cene so navedene v oglasnem delu.

Drugi Markov protokol.

Gospod Nikola Pašić je na seji svojega poslanskega kluba izjavil, da nihče ni imel pooblastila pogajati se imenom radikalne stranke z radičevci. Izjavo g. Pašića so vzeli radikalni poslanci molče na znanje, akoravno je bilo v zvezi s to izjavo obenem rečeno, da zaenkrat ne more biti govora o sporazumu med Srbi in Hrvatmi.

Molk radikalnih poslancev pa še ne pomeni, da se radikalni voditelji niso razgovarjali s HSS. Če te tedne je časopis, ne izvemši radikalno časopisje pisalo o razgovorih gg. Voje Janića in Laze Markovića s predstavniki Hrvatov in prevladovalo je soglasno mnenje, da sporazum ni daleč. Menda ni nihče tako politično naiven, da bi verjel, da so se gg. Janjić in Marković, ali celo Trifković razgovarjali z radičevci brez vednosti g. Pašića. Prav tako je gotovo, da so bili ti razgovori v političnem konceptu g. Pašića, ker drugače bi gotovo g. Pašić že zdavnaj pozval svoje pristase, naj pretrgajo vsak stik s HSS. Gospod Pašić je pač izval Markov protokol v drugi izdaji. Ko je g. Pašić videl, da se ne more pogoditi s HSS tako kot bi on želel, je kratkoma izjavil, da ni bilo nobenih razgovorov in končana je zadeva.

HSS je zahtevala, da se radikalni ločijo od samostojnih demokratov, ker šele potem je mogel njihov vstop v vlado. Gospodu Pašiću pa ta zahteva ni šla zaenkrat še v račun, ker ne veruje ra-

dičevcem, da bi bili lahko po vsem; kar se je zgodilo, lojalni zavezniki.

Navzlic izjavi g. Pašića pa ni misliti, da je ideja sporazuma definitivno, ali vsaj za daljšo dobo pokopana. Sporazum postaja z vsakim dnem nujnejši in ima tako med radičevci kot radikali zveste pristase. Poleg tega se za sporazum živahno zavzema krona in je g. Pavle Radić reden gost na dvoru, kjer se razgovarja o politični situaciji.

Med tem pa zburi narodna skupščina. Izjave g. Pašića ne ostajajo brez vpliva na potek skupščinskih razprav. Razburljive debate se vrste ena za drugo in radičevci gotovo niso med tistimi, ki so najbolj tihi. Slušajo se celo grožnje, da bodo radičevci zapustili skupščino v znak protesta, da je proti njihovi stranki še vedno v veljavi izjemno stanje, da njihovi mandati še niso verifikirani, da je njihovo strankino vodstvo še vedno internirano, če tudi je g. P. Radić ponovno podal dalekosežne in v državnem oziru zadovoljive izjave. V interesu izmirjenja naših notranjepolitičnih razmer, v interesu države je, da se obetane grožnje ne izvrše. Abstinentska politika tudi Hrvatom samim ne bi bila v korist.

Vsa politična situacija je še vedno osredotočena na akciji za sporazum med Srbi in Hrvatmi. O Slovenceh se ne govori. Seveda v škodo Slovencev. Koliko časa bo temu še tako?

Justifikacije.

Počeni s francoskimi enciklopedisti pa do danes so mnogi odlični predstavitelji človeštva najodločneje nastopali proti smrtni kazni. Skoraj vse moderne ljudske stranke imajo v svojih programih odpravo smrtni kazni, utemeljujejo svojo zahtevo s socialnimi, humanimi in etičnimi motivi. Nekatere države so v zadnjih desetletjih celo sprejele zakone, s katerimi se odpravljajo smrtna kazen, dočim se je v drugih državah prakticiralo tako, da se smrtna obsodba ni izvedla ter spremenila v dosmrtno ječo.

Zla se ne odpravi z zlom. Ponižujoče je za človeško dostojanstvo izvrševati smrtno obsodbo. Upoštevajmo še dejstvo, da je večino poleg duševnih defektov kriva socialna mizerija neposredno, gotovo ni brez poudarka, da se upiramo smrtnim obsodbam.

Kakor je vse to res, je pa tudi neizpodbitno, da živimo v dobi največje srčne posurovelosti. Svetovna moritev je pustila med masami nagajen do zločinov. Navzlic hudim zapornim kaznim se zločini vedno bolj širijo. Ni čuda zato, če se v vseh državah posega po skrajnem sredstvu v obrambo človeške družbe — po izvajanju smrtnih obsodb in to tudi tam, kjer se je že svojčas odpravila smrtna kazen. Prišlo se je do spoznanja, da imajo zločinci edino le še pred smrtno obsodbo strah in da le še bojazen pred vislicami in svinčenkami zajezuje zločinska dejanja pobenelih ljudi.

Ni pa dovolj, da se zadovoljimo z izrekanjem in izvršitvijo smrtnih obsodb, ki so posledica današnjih poveljnih razmer. Stremeti moramo za tem, da zboljšamo stanje človeške družbe tako daleč, da ne bo potreba več segati po izjemnem in skrajnem sredstvu — justifikaciji.

Najvažnejše je, da dvignemo srčno kulturo ljudstva in da odstranimo vso ono socialno in gospodarsko bedo, ki je neposreden vzrok zločinom. Justifikacije bi naj bile le zunaj in viden

pritisk, da se mora približati družba svojemu ozdravljenju, pritisk, ki bo s tistim trenutkom prenehal, ko se bo izkazal zopet kot nepotreben.

K zadnjim justifikacijam v Sloveniji in na Hrvaškem bi pa imeli pripomniti to-le:

Po časopisnih vestih je prisostvovalo justifikaciji Rumpca v Zagrebu več tisoč ljudi. Množica se je obnašala ob justifikaciji skrajno surovo. Zbijali so se dovtipi in zdelo se je, kot da so množice prišle na pustno prireditev, ne pa k aktu, kjer se zaključuje človekova tragedija. Usmrtitev Rumpca se je izvršila po zastarelih predpisih, ki niso odgovarjali današnjim razmeram. Ceremonijel justifikacije je nehote zgrešil svoj namen, vplivati strahotno in opominjajoče, ampak se je spremenil v komedijo, ki ni častna za pojme o človečanstvu. V Ljubljani se je izvršila justifikacija primernejše, akoravno tudi ni manjkalo nedostojnosti med publiko, ki je bila navzoča pri justifikaciji Nagliča.

Naloga oblasti je, da v bodoče prepreči vsak nedostojen izpad publike pri justifikacijah. Najboljše bo, če se od justifikacij izključi široka javnost in dovoli pristop le zelo omejenemu številu občinstva, sestoječemu predvsem iz pravnikov. Časopisje pa, ki poroča o usmrtitvah, se mora izogniti vsakemu hlastanju po senzacijah in opisavanju dogodkov, ki so preračunjeni na najnižje instinkte mas. Naloga časopisja je, da vzgaja, ne pa da provocira posurovelost čustev.

Nobenemu poštenemu in kulturnemu človeku se ne sme zbuditi ob justifikacijah niti najhujši čut maščevalnosti, radovednosti, ali čut naslajanja, ampak more v svoji notranjosti ob žalostnih trenutkih justifikacij čutiti le globoko bol nad razmerami v družbi, ki dajejo potrebo po teh skrajnih merah, more čutiti le pomilovanje in odpuščanje onim, ki so zabredli tako daleč, da jih zakon kaznuje s smrtjo.

Italija in evropski problemi.

Pri razpravi o proračunu ministrstva zunanjih zadev je podal Mussolini kratke ekspozice, ki je tem bolj zanimiva, ker se nanaša na odnose med Italijo in Jugoslavijo.

Mussolini je med drugim povdal, da so vladne krize na Francoskem in v Belgiji predvsem vzrok, da je nastal v evropski politiki popoln zastoj in da je zastalo reševanje vseh vprašanj mednarodnega značaja. Glede izvolitve Hindenburga se Italija ni vznemirila. Hindenburg ni prišel v Berlin s pomočjo puča, ampak na legalni poziv izražene volje 15 milijonov Nemcev. Izvolitev Hindenburga je smatrati kot rezultat nestal-

ne in nesmotrene politike, ki jo je vodila antanta od versailleskega dogovora pa do danes.

Naši odnosi z Jugoslavijo — je povdalil Mussolini — so odlični in prijateljski. V Firenzi se zaključuje z Jugoslavijo 28 sporednih tri. dogovorov, katerih namen je, olahkočiti zveze s kraljevino SHS. V pogledu Reke so imeli dobri odnosi z Jugoslavijo blagodejne posledice. Brezposelnost na Reki se zmanjšuje, železniški in morski promet narasta.

Po Mussolinijevem mnenju se mora na vsak način preprečiti, da bi postala Bulgarska ognjišče komunizma na Bal-

kanu, obenem se pa ne sme dopustiti, da bi oboroževanje Bulgarije dalo povod za nesporazumljenja s sosed državami.

Od priznanja ruske sovjetske vlade je imela Italija precejšnje koristi. Sicer je pa gotovo, da se je komunistični eksperiment izjalovil. Komunizem je hotel po svojih namerah vse izravnati, pri tem je pa naletel na konflikt z življenjem, z zgodovino in s prirodo. V Rusiji se je pričel komunizem naslanjati na novo ekonomsko politiko, ki se znatno oddaljuje od čistega komunizma.

V Italiji so kmunisti brez moči. Mussolini ne veruje, da bi si ruska vlada onemogočila svoj diplomatski položaj in

podpirala italijanski komunizem. Dosedaj se tozadevno niso imeli Italijani priložnosti pritoževati. V kratkem bo ratificiran z Rusijo trgovski dogovor.

Odločno se izreka Mussolini proti spojitvi Avstrije z Nemčijo. S to izjavo se je Mussolini priključil sklepom Male antante.

Italija dolguje 100 milijard lir na račun svetovne vojne, od tega 50 milijard Zedinjenim državam ameriškim. Italija je voljna odplačevati svoj dolg, vendar se morajo dolgovci urediti v skladu z žrtvami, katerih je imela Italija 600.000 mrtvih in en milijon ranjenih.

Razredni boj.

Preko tega, da smo imeli in še imamo vse do sedaj utemeljene vzroke, da ne pristopimo k nobeni internacionalni, smo vendar bili vedno in bomo tudi za naprej pripravljeni delovati v prosep delavskih vrst, v kolikor bo tako delovanje v skladu tudi za naprej pripravljeni delovati v prosep delavskih vrst, v kolikor bo tako sodelovanje v skladu tudi s koristim jugoslovanskega delovnega ljudstva.

Nemška socialna demokracija je po celi svoji strukturi, po vsem svojem organizmu, po vseh metodah pruske discipline, služila socializmu samo z besedami in se je pazno ogibala vsake dejanske žrtve. Voditelji nemške socialne demokracije so sicer označevali vojno za moritev mas zasnovano in povzročeno od kapitala, ter so mirno dopuščali, da so njihovi pristasi služili granate, sami pa so se zahtevali v azil švicarske demokracije. Njihov običajni materializem je samo ojačal odmev kapitalistične oblastne politike, njihova nebržnost za pravo in dolžnosti je zakrivila, da so se smatrali vsi njihovi protesti proti zločinskemu imperijalizmu vseh na vojni udeleženi držav za prazne fraze in njihovo podkopavanje pravnega čuta, je škodovalo in oviralo pacifizem.

Zalovati, da nismo s temi ljudje v ožjih stikih, nam resnično ni treba.

Ravno tako pa tudi ni nobenega vzroka, da bi sprejeli njihovo definicijo razrednega boja in solidarnosti.

Narajočajoč delitev dela, prehod od obrtne proizvodnje k tekoindustrijski proizvodnji, napravljajo ljudi medsebojno odvisnim. Zunanji pritisk nanje postaja vedno jačši in tesnejše združuje posamezne poklice. Kapitalistični proizvodni sistem, vele proizvodnja onemogoča večini ljudi ustvariti si samostojno eksistenco. Navezanost so vsled tega na dohodke svojega dela, katerih višino ne določajo sami. Vsled tega ne morejo zboljšati svojih dohodkov s še povečanim delom, temveč jim preostaja edino izsiljevanje višje meze. S tem se pa osredotočuje vseh njihov napor v stremljenju za višjo mezo, v mednih bojih. Organizirani gospodarski boj, ki se vname v tem trenutku, zahteva tesno združenje vseh pripadnikov istega poklica in s tem stopajo v življenje organizirani razredi, ki izovejo zopet oživitvenje podobnih ustrojov na drugi strani.

Z ustrojem obeh taborjev se s časom razširja tudi pojem razreda. Poleg ožjih poklicnih razredov nastajajo tudi širši socialni razredi. Nastaja tabor posedujočih in neposredujočih, tabor teh, ki imajo za bodočnost zagotovljene življenske potrebe, in na drugi strani tabor širših mas, ki te gotovosti za bodočnost nimajo. Tako se širijo razredni spori daleč preko delavskega stanu na uradništvo, malo in srednje obrtništvo, svobodne poklice in duševne delavce. Poleg tega ustvarja tudi politika z nujnim poseganjem države v gospodarske razmere potom carinske nove razredne spore: med producenti in konzumenti.

Toda narod, zmeden po globokosegajočih razrednih sporih, nima pred seboj baš rožnate bodočnosti. Vsak narod, ki se hoče uveljaviti na svetovnem trgu, mora pokazati kvaliteten proizvod, ki pa se dade doseči samo tedaj, če ne vlada stalno narodno silo slabosti ali celo uničujoči razredni boj med delojemalci in delodajalci.

Concordia parvae res crescunt, discordia dilabuntur maxime. (Sloga jači, nestoga tlači.) Tudi če upoštevamo dejstvo, da more narodnostna ideja za gotov čas odvrti pozornost ljudi od različnih interesov, nam mora biti vseeno jasno, da stopijo po popolnem ali delnem uresničenju narodnostnih idealov zopet v ospredje akutna vprašanja razrednih sporov. Koliko nevarnosti za majhen narod, ki na zunaj popolnoma varen, koliko nevarnosti posebno v zunanji politiki, če ni vodena od enotno čutečega, temveč od razrednih bojev razburkanega naroda. Gmotnost pa se z ničemer

ne izpodkopava tako zelo, kot z motenjem moralnega čuta. Med ljudmi, katerim je ukaz vesti svet in lakimi, katerim služi le v posmeh, ne more nobena taktika usvariti zveze, ki bi prenesla preizkušnje, kot bi jih najpo stavilo življenje.

Vsled tega narodni socializem odklanja razredni boj kot cilj delavske politike. Na drugi strani pa smatra razredno prenapetost za enega prvih vzrokov razrednega sovraštva in zavisti.

Izmirjenje razrednih nasprotij je v javnem interesu in tukaj mora človeška družba zaupati v moralne sile in ne sme meriti življenja edinele po količini organizirane sile. Nevarno je proglašati oblast za življenski cilj in vsled tega oblast in sebičnost ne sme biti vrolo politične volje.

Toda, če smatra skupina drugih razredov izkoriščanje siromašnih, posebno delovnega razreda delavcev za dovoljeno, če si domišljuje, da je življenje v svojem bistvu žaljivo in izkoriščanje slabotnega, če je padla gospodarska morala tako daleč, da z mirno vestjo sprejema žrtve neštevilnih ljudi kot samoumevne, in smatra te ljudi za nepopolne, sužnje, orodje — potem priznava narodni socializem odločen razredni boj za neizogiben in se bo tega boja udeležil do zadnjih posledic.

Ne smemo pozabljati, da delovno ljudstvo ne stopa v vsiljeni mu boj brez važnih vzrokov. Sila gospodarskih razmer je brez vsakega zakonitega pritiska degradirala pravno svobodni delavski razred k nesvobodni, na dedni razred. Dednost suženjske eksistence morda najhujše vpliva na razredna čustva. Človeška lastnost je, da prenaša nade, katerih uresničenja zase ne pričakuje več, na svoje otroke. Ti naj žive boljše. V tej odločitvi tiči junaška izravnava z nezadovoljivo sedanjostjo. Če pa delavec uvidi, da sedanjí način njegovega življenja nima konca, če vidi umirajočo celo vrsto otrok in vnukov, predane na milost in nemilost isti usodi, potem se ga polasti občutek krivde in zapeče ga vest . . .

Po našem mišljenju so pri nas dani vsi pogoji za izmirjenje razrednih nasprotij. Ostra razredna nasprotja nastajajo tam, kjer se izkoriščajoči razred še poslužuje političnih predprav. Če pa se bojuje za enake politične pogoje, potem je glavna ost odbita. Vsak se trudi premagati nasprotnika z naporom vseh svojih sil. Po tej strani so pri nas približno iste razmere, kot so obstajale pri ogrskih Rumunih pod madžarskim pritiskom. Vodja ogrskih Rumunov, Andreja Barsanu, je imel l. 1908 govor, kjer je med drugim dejal:

»Na srečo med našim ljudstvom ni razrednih sporov. Mi, ki smo bili deležni šolske izobrazbe, vsi pohajamo iz kmečke kože. Edina razlika med nami more biti le ta, da je kdo izmed nas v svoji otroški dobi jedel bel kruh iz čiste pšenice, drugi pa črnega iz ovsu, toda ista roka, marljiva roka rumunske kmečke žene, ga je gnetla in pripravljala.

Razmere, morda tudi zmožnosti, so koga izmed nas napravile učenjakega, premočnejšega kakor onega izmed naših bratov, ki je ostal pri plugu. Toda nikar ne pozabljajmo, da so zato, da smo mogli priti do te učenosti ali premoženja, ki ga danes uživamo, naši roditelji žrtvovali takorekoč vse svoje premoženje, da so si čisto odrgali od ust skorjo kruha, samo zato, da bi mogli mi živeti bolje, nego oni.

Vnebovpijoči greh bi bil, če bi pozabili na te žrtve in če se ne bi potrudili, da nadomestimo našim bratom, ki so ostali v stanu rumunskega kmetu, ono, kar so dobili od njih, da so nas mogli vzgojiti.

Baš vsled tega ne more biti med nami izobraženimi ljudmi in med našimi delavci in seljaki nobenih interesnih sporov, niti razlik v stremljenjih. Vsi smo otroci ene rodbine, avtoriteta enega izmed nas je avtoriteta vseh nas, dobrina enega izmed nas je naša skupna dobrina, prav tako, kot

trpljenje enega izmed nas zadeva celo našo rodbino . . .

Prepričani smo, da je tudi pri nas še neokrnjen ta moralni čut, ki omogoča izmirjenje razrednih nasprotij. In nadamo se, da bi stopila v slučaj, če bi lakomnost ali stremljenje po oblasti povzročilo razredni boj, cela naša javnost odločno na stran pravčnosti in to ne samo čustveno, temveč tudi materijalno.

Narodni socializem pa zahteva od delavcev tudi soodgovornost za delo, katerega vrše. Zato nasprotuje srmatotni proizvodnji. Proti ideji socializma je, če se delavec udeležuje dela, ki mu je cilj proizvodnja, n. pr. manj vrednih in čisto strupenih živil, ničvrednih poslopj itd., ker vse to je namenjeno revežem. Tukaj ni odgovoren le podjetnik, temveč tudi delavec. To je nesocialno delo. Mi hočemo imeti ljudi, ki so najprej duševno svobodni, ki odklanjajo delo, s katerim spreminjajo bedo in sužnost svojih bližnjih v stalno stanje.

Velike zasluge za omiljenje razrednih nasprotij in sporov si lahko pridobi pametna socialna zakonodaja. Toda priznavamo, da morajo vse zunanje socialne reforme ostati brezuspešne, dokler je družabno življenje od temelja gnilo. Resnično ozdravljenje razrednih sporov more priti le od znotraj. Veliko vlogo mora imeti tukaj šola, posebno v kolikor se tiče pouka v morali in zgodovini, pri čemur se mora v večji meri vplivati na to, da bodo otroci pravilno gledali na življenje in paziti, da šola ne bo vedla k preziranju dela in delovnega razreda.

Razredni boj ne sme pomenjati uveljavljanje pravice pesti. Gotovo, da je glavni cilj vsakega bojujočega se razreda premagati svojega nasprotnika v razrednem boju. Toda ta boj se ne sme voditi na način, kot se vodi boj med sovražnimi državami. Predvsem pa mora biti razredni boj ultima ratio (zadnje sredstvo). Razredno sovraštvo pa se ne sme nikdar proglašati za krepot.

Kdor pripoznava samo egoizem za pametno gibalno silo človeškega udejstvovanja, ta mora smatrati boj vseh proti vsem za glavno geslo svoje eksistence. Za takega človeka nima beseda pravica nobenega smisla in politika mu ne more pomenjati ničesar drugega nego boj za oblast. Mi pa ne moremo soglašati s Liebknechtovim programom iz l. 1899, v katerem pravi, da »socializem ni več vprašanje teorije, temveč enostavno vprašanje moči, ki se ne more rešiti v nikakem parlamentu, temveč le na ulici, na bojnem polju, podobno kot vse ostala vprašanja moči.« Ta proglas kaže, kako daleč lahko zaide delavski voditelji, če gonilna sila njegovega mišljenja ni logika, temveč sovražno roganje.

In Spengler izraža svoj nazor o socializmu z bobnečim vzklikom: »In še enkrat: »socializem pomenja moč, moč, vedno zopet samo moč. Načrti in misli niso ničesar brez moči. Pot k moči je predpisana«. Podobno kakor Marx v Nietzsche izraža torej tudi ta vzklik vero v samomaterijalistično oblast, vero, katere naš socializem ne more sprejeti. Da po pravici ne, kaže zgodovina. Ko so marksisti dobili v Nemčiji po prevratu vso moč v roke, niso napravili prav ničesar in pokazalo se je, da moč in oblast še dolgo ni socializem, da socializem brez premišljene idejne podlage in kulturno etičnih vrednot celo sploh ne pomenja ničesar.

Razredni boj, kot ga uči boljševizem, niti ni gospodarski, temveč kulturni boj, ker socializem in boljševizem sta dva popolnoma nasprotujoča si in izločujoča se svetovna nazora. Če bi prinesel boljševizem napredek, bi bilo morda še mogoče pomiriti se z njim, čeprav zahteva žrtve na premoženju in krvi. Nevarnost pa tiči v tem, da napredka ne prinaša, niti ga ne more prinesiti. Zanika napredno misel in stremi samo za uničevanjem človeške kulture.

Kar straši državljane, je nevarnost uničenja gospodarskih dobrin po prevratni socializaciji. To je nevarnost, ki ogroža tudi delavstvo in to še najbolj. Vsled tega se mora izbojevanje resnično socialističnega boja izvesti potom mirnega dela. Strokovne organizacije bodo igrale tukaj neizmerno vlogo. Samo po tej poti bo izginila razlika med proletari in kapitalisti in bo ostala le še razlika med delavoljnimi in delomrznimi. Odločilna bo postala ne razredna pripadnost, temveč spoznanje nujnosti stvoritve novega družabnega reda. Na mesto razrednega boja mora stopiti socialna solidarnost.

Premog trboveljski, Ilbojski in črnomajski, drva, koks, oglje, šlezjske brikete do, bavlja „Ilirija“ LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8, tel. 220 Plačilo tudi naobroke.

NARODNA SKUPŠČINA.

Narodna skupščina je zborovala dne 25. t. m. Ministri so najprej odgovarjali na razne interpelacije. Prosvetni minister Pribežević se je izognil odgovoru na interpelacijo glede prestavitve učiteljev in profesorjev. Finančni minister Stojadinović izjavlja, da bo vlada takoj predložila računsko zaključke, »ko bodo izgotovljeni. Nato so se vršile volitve članov državnega sveta. Izvoljen ni bil noben Hrvat ali Slovenec. Pred izvolitvijo članov državnega sveta so štiri opozicije podale izjave, kjer protestirajo proti izbiro kandidatov. Opozicija je pred glasovanjem odšla iz zbornice.

Druga seja narodne skupščine se je vršila dne 26. t. m., na kateri se je pričela razprava o zakonu in kmetijskih kreditih. Pred prehodom na dnevni red je poslanec dr. Benjamin Superina (HSS) zahteval, da se prične najprej razpravljati o verifikaciji 24 hrvatskih poslancev. Z ozirom na važnost zakona o kmetijskih kreditih je neobhodno potrebno, da se omogoči vsem poslancem navzočnost pri seji. Predlog dr. Superine se ni upošteval in je ob protestu opozicije prešla vladna večina preko predloga na dnevni red. Poročilo večine o zakonu o kmetijskih kreditih je prečital poslanec Franičević. Opozicija je po svojih predstavnikih podala odvojeno mišljenje. Nato je vladni načrt branil minister Miletič. Koncem seje je dr. Superina še enkrat zahteval, da se stavi na dnevni red prih. seje verifikacijo HSS mandatov. Zahtevi ni bilo ugodeno.

Naslednja seja narodne skupščine se je vršila v sredo, dne 27. t. m. Pri čitanju zapisnika o zadnji seji je nastal v dvorani velik nemir. Radičević so protestirali proti temu, da ni v zapisniku zabeležen predlog Superine, ki je zahteval, da se prične najprej razpravljati o verifikaciji HSS mandatov. Predsednik se na radičevske ugovore ni oziral in med velikim truščem opozicije je bil odoben zapisnik zadnje seje.

Pred prehodom na dnevni red je predložila opozicija načrt zakona o invalidih. Opozicija je predlagala, da se prične o načrtu zakona takoj razpravljati, ker je že dovolj zavlačevanja o invajidskem vprašanju. Vladni govorniki so odklonili nujnost predloga z utemeljitvijo, da bo vlada tako tekom prihodnjih dni predložila svoj načrt zakona. Med govori opozicijskih poslancev v vladnih govornikov so ponovno nastali burni prizori v skupščini. Posebno razburjeni so bili poslanci HSS. Predsed-

nik skupščine je izjavil, da bo predlagal skupščini, da se poslanca dr. Zanjica izključi od seje.

Na popoldanski seji je interpeliral poslanec Kremžar (SLS), ker je na seji narodne skupščine minister za kmetijstvo imenoval nekega člana SLS kluba — klerikalec. Poslanec Kremžar smatra to za žalitev! Pri razpravi, če je »klerikalec« žaljivka, je bilo v zbornici veliko smeha in tudi dovolj vpitja. — Minister Miletič je izjavil, da ni

odobravanjem. Nato je predsednik shoda, br. Ržišnik, omenil incident 1. maja v Zagorju ter se s tem dotaknil nacionalnega vprašanja. To pa je v živo zadelo navzoče socialne demokrate, ki so začeli zagovarjati internacionalno. Iz njihovih vrst se je javil govornik, ki je hotel dokazati, da je le v marksističnem naziranjju mogoča uspešna strokovna borba. V temperamentnem govoru pa mu je brat Kozinec dokazal nevedljivost njegovih trditev ter je preprečevalno podal ideologijo narodnega socializma. Osmatreno je internacionalni govornik priznal, da se »z govornikom iz Ljubljane ne more kositi, nakar mu je br. Kozinec odvrnil: »Ne s tehnično govora, marveč z dokazi, ki potrjujejo našo Vas premagale. Javi se je še neki drugi internacionalni govornik, ki pa je tudi totalno podlegel pod teži argumentov, s katerimi je brat Kozinec dokazal, da je vsak socialni pokret, ki ne temelji v narodu samem in ne izvira iz njegovih potreb, ozirajoč se na njegove posebnosti, nepleden, mrtev. Ne v materializmu, ne v dogmah in frazah, marveč v idealnem bratstvu in delu je naša rešitev.

Vsled navdušenih ovacij je moral svoj govor večkrat prekinit, njegova izvajanja so odobraval vsi navzoči, brez ozira na to, kateri stranki so pripadali.

Shod je na to zaključil predsednik br. Ržišnik s pozivom na delo, da postavimo na Lokah močno narodno - socialistično postojanko.

Na to se je razvila intimna družabna zabava z sodelovanjem tamburškega zbora loškega »Bratstva«. Razšli smo se z zavestjo, da je bil ta shod prva javna manifestacija za narodni socializem na Lokah, zaeno tudi naša prva, a popolna zmaga nad materializmom internacionalnega marksizma.

»Bratstvo v Zagorju ob Savi naznanja, da so sedaj došli znaki in se dobe pri blaginji, cena 5 Din. Odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da mora brezposelno vsak član nositi znak, ne glede na delovnik in praznik. — Odbor.

»Bratstvo v Zagorju ob Savi. Sporoča se vsem bratom in sestram, da se nahaja od 1. junija dalje društveni lokal nad kinom »Triglav« v Zagorju, prva soba na desno. Ker so bile sedaj razne lokalne težkoče in ni moglo društvo delovati v polni meri, je sedaj ustrezno vsem bratom in sestram, da se bodo lahko udeleževali društvenega dela. — Odbor.

»Bratstvo v Zagorju ob Savi. Društvena čitalnica bo odprta vsak dan od 6. do 8. ure. Dolžnost vseh bratov in sester je, da posejajo našo prvo čitalnico, kjer so na razpolago strokovni in politični listi. — Društvena knjižnica je odprta vsako nedeljo od 8. do 10 ure dopoldan. Prosim

Hektografične aparate in zvitke, barvne trakove, ogljen papir, povošeni papir

kupiš najceneje pri LUD. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 6, I. nadst., telefon 980.

Poskusiti in prepričati se, je nujna stvar! Veliko naših gospodinj je še, katere zadnji čas se niso poskusile naše prave „KOLINSKE CIKORIJE“, ki je zelo izbrana pri-datek k kavi. Priporočamo vsem, da poskusijo in zahtevajo izrecno »Kolinsko cikorijo«, ki je zelo dobra, poceni in zdrava. Ta domači izdelek naj ne manjka v nobeni naši rodbini!

Ljubljana.

— Ljubljanske naročnike, ki še nimajo poravnane naročnine za tekoče četrtletje, obišče pričetkom junija t. l. naš inkasant ter jih prosimo, da mu plačajo na potrdilu navedeni znesek. Za slučaj odsotnosti s doma o priliki pobiranja naročnine pa jih prosimo, da naroče svojcem, da plačajo inkasantu naročnino ter mu s tem olajšajo zamuden posel.

— Justifikacija v Ljubljani. — V torek 23. maja je bil v Ljubljani obešen posestnik Simon Naglič, ki je lani pri Kranju ustrelil svojo ženo, s katero je ves čas skupnega življenja skrajno slabo ravnal ter jo nekoliko pred umorom celo naročil onečastiti.

— Pa je le pogruntajto. — Vsi Ljubljanci in Posavci so bili doslej navajeni in zdisciplinirani, da se sme s kolesom ali ročnim vozičkom ob Dunajski cesti iz Ljubljane proti Ježici voziti samo po levem hodniku, dočim je vsak vedel, da je desni določen samo za pešce. V tem smislu je promet na tej cesti funkcioniral — menda že predobro. Zato ga je bilo treba poslabšati. Eno ti! Ljubljanski veliki župan so odredili, da naj se prične s prometom ravno obratno, to je kolesarji in ročni vozički smejo voziti odtlej samo po desnem hodniku (ako gledaš iz Ljubljane proti Ježici, med tem ko je levi samo za pešce. To pa so napravili baže zato, ker leži levi hodnik veliko višje od ceste ter se kolesar eventualno lažje ogne na cesto z desnega hodnika. To je res, a samo tam znanj na ljubljanskem polju, pa še tam ne. Blizje Ljubljane, od topniške vojašnice dalje, ko postaja promet res opasnejši, je pa narobe res. Tu je ravno desni hodnik, ki je sedaj določen za kolesarje, višji kot levi in se težko pride na cesto preko jarka. Čemu torej novotarija, ko je bilo sedaj bolje.

— Za razsvetljavo na ogroženih prelozih Ljubljane, se mestni očetje ne brigajo! — Da se ne pozabi!

— Deložiranci. — Še nedavno tega se je čulo, da se ne sme nikogar več postaviti iz stanovanja na cesto z mobilijem in družino vred. In vendar imamo zopet v Ljublj